

ĐỀ CƯƠNG TUYÊN TRUYỀN 75 năm xây dựng, chiến đấu và phát triển của lực lượng An ninh nhân dân (12/7/1946 - 12/7/2021)

Lực lượng An ninh nhân dân là một trong những lực lượng nòng cốt của CAND Việt Nam, được Đảng, Bác Hồ và ngành Công an chăm lo xây dựng, giáo dục, rèn luyện; được Nhân dân tin yêu, đùm bọc, giúp đỡ, các thế hệ cán bộ, chiến sĩ lực lượng An ninh nhân dân luôn tận trung với Đảng, không quản ngại hi sinh, gian khổ, dựa vào quần chúng nhân dân, đã lập nhiều chiến công xuất sắc trong sự nghiệp bảo vệ Đảng, bảo vệ cách mạng, cũng như trong công cuộc đổi mới, xây dựng đất nước.

1. Đấu tranh trấn áp phản cách mạng, bảo vệ chính quyền nhân dân; Ngày truyền thống lực lượng An ninh nhân dân 12/7/1946

Ngay từ khi ra đời và trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Đảng ta thường xuyên quan tâm xây dựng lực lượng CAND. Trong cao trào Xô Viết Nghệ Tĩnh (1930 - 1931), “Đội Tự vệ đỏ” được thành lập để hỗ trợ, bảo vệ quần chúng nổi dậy phá nhà giam, đốt huyện đường, vây đồn lính, bắt giữ bọn hào lý, làm tan rã từng mảng chính quyền tay sai của đế quốc ở cơ sở; bảo vệ cán bộ, bảo vệ các phiên tòa của Xô Viết - Công Nông xét xử bọn phản cách mạng; giữ gìn an ninh, trật tự ở những nơi có chính quyền Xô Viết. Khi cuộc vận động Mặt trận Dân chủ Đông Dương phát triển thành cao trào cách mạng rộng lớn, Đảng chỉ thị: “Mỗi ấp phải tổ chức ra Đội Tự vệ để ngăn cản những kẻ phá rối cuộc đấu tranh và đối phó với các lực lượng phản động”.

Tháng 9/1939, chiến tranh thế giới thứ hai bùng nổ, thực dân Pháp đàn áp khốc liệt phong trào cách mạng Việt Nam, hàng ngàn cán bộ, đảng viên bị địch bắt, tù đày, Đảng ta rút vào hoạt động bí mật. Đầu năm 1940, Trung ương Đảng chủ trương thành lập “Ban Công tác đội” làm nhiệm vụ bảo vệ An toàn khu (ATK), bảo vệ cán bộ cao cấp của Đảng, giải thoát cho cán bộ khi bị địch bắt. “Ban Công tác đội” được đặt dưới sự chỉ đạo trực tiếp của Trung ương, được trang bị vũ khí và huấn luyện. Ngày 15/5/1945, Xứ ủy Bắc kỳ thành lập “Đội danh dự trừ gian” do Xứ ủy trực tiếp chỉ đạo, thực hiện nhiệm vụ diệt trừ bọn Việt gian đầu sỏ và vũ trang tuyên truyền, chiến đấu khi cần thiết. Ngày 04/6/1945, Tổng bộ Việt Minh tuyên bố thành lập khu giải phóng, gồm 6 tỉnh: Cao Bằng, Bắc Kạn, Lạng Sơn, Hà Giang, Tuyên Quang, Thái Nguyên và một số vùng ngoại vi thuộc các tỉnh: Bắc Giang, Vĩnh Yên, Phú Thọ, Yên Bái; đồng thời, công bố 10 chính sách lớn của Việt Minh. Ngay sau đó, các tổ chức “Đội trinh sát”, “Đội hộ lương diệt ác” lần lượt ra đời cùng với “Đội tự vệ đỏ”, “Ban Công tác đội” và “Đội danh dự trừ gian” làm nhiệm vụ thủ tiêu lực lượng của Nhật, trừ khử bọn Việt gian, trừng trị bọn lưu manh, bảo vệ chính quyền cách

mạng, thực hiện 10 chính sách lớn của Việt Minh. Đây chính là các tổ chức tiền thân của CAND Việt Nam.

Ngày 19/8/1945, cuộc Tổng khởi nghĩa giành thắng lợi ở Hà Nội, cùng với đập tan các cơ quan đàn áp của địch, thiết lập chính quyền cách mạng, các tổ chức đầu tiên của lực lượng CAND ra đời: Ở Bắc Bộ, thành lập Sở Liêm phong,

Trung Bộ thành lập Sở Trinh sát và ở Nam Bộ thành lập Quốc gia tự vệ cuộc. Tuy tên gọi ở ba miền khác nhau nhưng các tổ chức đầu tiên của CAND Việt Nam đều có chung nhiệm vụ là trấn áp phản cách mạng, giữ gìn an ninh, trật tự, bảo vệ Đảng, bảo vệ chính quyền cách mạng, bảo vệ tính mạng và tài sản của Nhân dân. Trước tình thế vận mệnh dân tộc như “Ngàn cân treo sợi tóc”, nhiệm vụ bảo vệ chính quyền cách mạng, bảo vệ Nhân dân vốn đã khó khăn lại càng khó khăn bội phần khi lực lượng còn quá mỏng, nghiệp vụ đánh địch còn đơn giản. Những thế hệ cán bộ, chiến sĩ đầu tiên của lực lượng An ninh nhân dân đã vượt qua hoàn cảnh khó khăn,; sau gần một năm kiên trì đấu tranh, đã bắt và diệt hàng ngàn tay sai chỉ điểm, bòn cầm đầu các đảng phái làm tay sai cho giặc; phá tan hàng chục tổ chức và nhen nhóm phản động. Kết quả đó đã góp phần từng bước đẩy lùi âm mưu của các thế lực nội phản; phá vỡ thế liên kết giữa thù trong với giặc ngoài; tạo điều kiện để Chính phủ triển khai những chính sách mới, củng cố chính quyền cơ sở, nâng cao một bước đời sống vật chất và giác ngộ chính trị cho Nhân dân.

Đặc biệt, ngày 12/7/1946, Nha Công an Trung ương đã khám phá vụ án phản cách mạng ở số 7, phố Ôn Như Hầu (nay là phố Nguyễn Gia Thiều), Hà Nội; phối hợp với các lực lượng vũ trang và Nhân dân đồng loạt tấn công bóc gỡ 41 trụ sở Quốc dân Đảng công khai, bí mật; bắt gần 300 tên phản động; thu toàn bộ phương tiện, tài liệu phản cách mạng; đập tan âm mưu đảo chính, lật đổ chính quyền cách mạng của thực dân Pháp và đối tượng phản động. Chiến thắng đó đã đập tan cuộc đảo chính phản cách mạng của Quốc dân đảng ở Hà Nội và các địa phương, đánh đòn quyết định làm tan rã lực lượng của một đảng phản động nhất lúc bấy giờ, phá tan thế liên kết giữa thế lực nội phản với giặc ngoài xâm; góp phần giữ vững chính quyền cách mạng trước muôn vàn khó khăn, thử thách, tình thế “ngàn cân treo sợi tóc”. Chiến công đó còn thể hiện sự mưu trí, sáng tạo trong đấu tranh của lực lượng An ninh nhân dân; khẳng định sự lãnh đạo đúng đắn, sáng suốt của Đảng và vai trò, vị trí của lực lượng An ninh nhân dân trong sự nghiệp bảo vệ an ninh, trật tự. Đánh giá về vụ án này, đồng chí Cố Tổng Bí thư Trường Chinh đã viết “những vụ khám bắt trên đây có một tác dụng vô cùng quan trọng, nó lật mặt bọn phản động bên trong, tay sai của bọn phản động bên ngoài... Nó lôi ra ánh sáng dư luận một bọn giả danh quốc gia

dân tộc... Mấy cuộc khám bắt gần đây cắm một cái mốc trên con đường thống nhất dân tộc và biểu lộ sức mạnh, uy tín của chính quyền nhân dân...” (Trường Chinh: “Nhân mấy vụ xét bắt mới đây”, Báo Sự thật, số 45, ngày 19/7/1946).

Khám phá, tiêu diệt tổ chức phản cách mạng ở số 7 phố Ôn Như Hầu không chỉ là mốc son vẻ vang của CAND Việt Nam mà còn là dấu mốc quan trọng trong hành trình lịch sử cách mạng của dân tộc. Ngày 24/5/2001, Bộ trưởng Bộ Công an ký Quyết định số 457/2001/QĐ-BCA(X11) công nhận Ngày 12/7/1946 là Ngày truyền thống lực lượng An ninh nhân dân. Việc xác định ngày truyền thống lực lượng An ninh nhân dân có ý nghĩa quan trọng, khẳng định sự phát triển ngày càng vững mạnh của lực lượng An ninh nhân dân; hằng năm, qua tổ chức kỷ niệm Ngày truyền thống lực lượng An ninh nhân dân góp phần giáo dục cán bộ, chiến sĩ lực lượng An ninh nhân dân nói riêng và cán bộ, chiến sĩ CAND về truyền thống cách mạng, lòng trung thành, không ngừng nâng cao cảnh giác, ra sức rèn luyện bản lĩnh chính trị, trình độ nghiệp vụ, ý chí kiên cường, vượt qua gian khổ, khó khăn để hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao. Qua tổ chức hoạt động kỷ niệm, Công an đơn vị, địa phương đánh giá những kết quả đạt được, những hạn chế, rút kinh nghiệm để nâng cao hiệu quả trong thực hiện nhiệm vụ bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội; tuyên truyền, lan tỏa hình ảnh đẹp “Vi Nhân dân phục vụ” của lực lượng CAND; khơi dậy sức mạnh của Nhân dân trong xây dựng thế trận an ninh nhân dân vững chắc.

2. Lực lượng An ninh nhân dân trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ (1946 - 1975)

Phát huy thắng lợi từ chặng đường đầu tiên, trong 9 năm kháng chiến chống thực dân Pháp, lực lượng An ninh nhân dân đã dựa vào Nhân dân, sát cánh cùng lực lượng vũ trang, vừa triển khai thắng lợi các nhiệm vụ đấu tranh chống phản cách mạng, vừa vũ trang chiến đấu, góp phần cùng quân và dân ta đánh lùi từng bước, đánh đổ từng bộ phận kẻ thù để đi đến thắng lợi hoàn toàn. Trinh sát hoạt động ở vùng địch tạm chiếm đã xây dựng được hàng chục ngàn cơ sở bí mật trong đó có hàng trăm cơ sở thâm nhập vào các cơ quan đầu não của địch ở Trung ương cũng như cơ sở, thu được nhiều tin tình báo giá trị. Trinh sát vũ trang phối hợp với lực lượng cách mạng tại chỗ, liên tục tiến hành các chiến dịch phá tề, trừ gian, phá chính quyền cơ sở của địch. Hệ thống chính quyền cơ sở của địch, nhất là ở vùng nông thôn bị phá vỡ từng mảng hoặc trở thành chính quyền “hai mang”; hàng trăm đối tượng cầm đầu gian ác như Trương Đình Tri - Chủ tịch “Hội đồng an dân Bắc Việt”, Nguyễn Văn Sâm - Chủ tịch mặt trận “Quốc gia liên hiệp” tại Nam Kỳ... bị tiêu diệt ngay tại trụ sở

làm việc và trên đường phố là những chiến công gây tiếng vang lớn, đẩy bọn tay sai vào tình thế hoang mang cực độ.

Tại các vùng tự do, vùng căn cứ kháng chiến, Trinh sát Bảo vệ chính trị triển khai có hiệu quả công tác phòng, chống phản cách mạng; bảo vệ tuyệt đối an toàn các đồng chí lãnh đạo, căn cứ địa cách mạng và các cơ quan đầu não của kháng chiến. Thực hiện chủ trương hướng về cơ sở, Trinh sát địa bàn là lực lượng nòng cốt xây dựng, củng cố phong trào “bảo mật phòng gian”, “ngũ gia liên bảo”, giúp Nhân dân vừa sản xuất vừa tích cực phòng gian, trừ gian và chống địch càn quét. Nhờ vậy đã xây dựng thành công trận địa phòng chống phản cách mạng có bề rộng, có chiều sâu; phát huy được thế mạnh của Nhân dân vào trận địa phòng ngừa và đánh địch. Nhờ tinh thần cảnh giác của Nhân dân và cán bộ kháng chiến ở các cơ quan, đơn vị nên đã phát hiện, điều tra hàng trăm tổ chức, ổ nhóm gián điệp, chỉ điểm; trấn áp các tổ chức phản động “Mặt trận dân chúng liên hiệp”, “Mặt trận giải phóng dân tộc” ở Thanh Hóa, vụ bạo loạn ở Sơn Hà, Quảng Ngãi,... Những thành tích trong giai đoạn này có ý nghĩa quan trọng, không chỉ phá vỡ thế liên minh giữa giặc ngoại xâm với thế lực nội phản mà còn hỗ trợ đắc lực cho lực lượng vũ trang đánh bại các chiến dịch quân sự của địch; từng bước tạo thế và lực cho kháng chiến đi đến thắng lợi cuối cùng, kết thúc 9 năm trường kỳ kháng chiến thắng lợi vẻ vang.

Sau khi Hiệp định Giơnevơ được ký kết, đất nước bước vào thời kỳ cách mạng mới, xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, đấu tranh giải phóng dân tộc miền Nam. Mặt trận đấu tranh chống phản cách mạng vẫn luôn nóng bỏng, phức tạp và đối tượng đấu tranh chính của ta là một nước đế quốc có tiềm lực mạnh, có nền khoa học vượt trội, âm mưu thâm độc, thủ đoạn tinh vi, được vũ trang hùng hậu... Để đánh thắng kẻ thù, lực lượng An ninh nhân dân đã triển khai quyết liệt công tác nắm tình hình, xác định địa bàn xung yếu, chiến lược, dự báo âm mưu, hoạt động của địch, giúp Đảng, Nhà nước chủ động hoạch định đường lối, phương châm, nguyên tắc, biện pháp đấu tranh và tổ chức lực lượng tham gia đấu tranh chống phản cách mạng. Dưới sự chỉ đạo sáng suốt của Đảng, ngay sau khi Hiệp định Giơnevơ được ký kết, lực lượng An ninh nhân dân ở hai miền Nam, Bắc đã chủ động triển khai thắng lợi những công tác vừa mang tính cấp bách vừa mang tính chiến lược.

Ở miền Bắc, lực lượng An ninh nhân dân phối hợp chặt chẽ với các địa phương, đoàn thể, lực lượng vũ trang, củng cố một bước chính quyền cơ sở, tập trung vào các địa bàn xung yếu, chiến lược, sẵn sàng đối phó với âm mưu mở rộng chiến tranh của Mỹ và chính quyền Sài Gòn. Trong 6 năm, từ 1954 đến 1960 đã lần lượt hoàn thành 5 mặt công tác lớn: Tham gia khắc phục hậu quả chiến tranh, nâng cao một bước giác ngộ chính trị cho quần chúng nhân dân;

khoanh vùng đánh địch, nhằm vào địa bàn xung yếu; phối hợp với Quân đội nhân dân giải quyết nạn nổi phỉ, điều tra bóc gỡ mạng lưới gián điệp cài lại, kẹt lại; tiến hành công tác cải tạo số đối tượng gây nguy hại cho an ninh xã hội. Hàng ngàn tên cầm đầu các đảng phái phản động có nhiều tội ác đã bị bắt, truy tố hoặc đưa đi tập trung cải tạo, hàng chục hang ổ phỉ được giải quyết dứt điểm, xóa sổ tình trạng chính quyền cát cứ. Địa bàn các tỉnh miền núi từ Quảng Bình đến Tây Bắc, Bắc và Đông Bắc được củng cố vững chắc.

Từ năm 1954 đến năm 1965, đã khám phá, bắt, đẩy đuổi nhiều đối tượng gián điệp dưới dạng kẹt lại, khai quật các kho vũ khí... Từ năm 1960 đến năm 1973 đã tập trung lực lượng, thẩm tra, xác minh hoạt động của các loại đối tượng và tham mưu để chính quyền địa phương đưa toàn bộ số đối tượng gây nguy hại cho an ninh xã hội đi tập trung cải tạo hoặc cải tạo tại chỗ, từng bước xóa bỏ những cơ sở kẻ địch có thể lợi dụng. Nhờ vậy nên khi Mỹ và chính quyền Sài Gòn phát động cuộc chiến tranh gián điệp đối với miền Bắc hòng thực hiện âm mưu xâm lược toàn Đông Dương đã không còn chỗ dựa để ẩn náu và hoạt động. Từ năm 1961 đến năm 1975, quán triệt phương châm “phòng và chống gián điệp của Đảng, lực lượng An ninh nhân dân triển khai đồng bộ các mặt nghiệp vụ, đánh bại hoàn toàn các cuộc chiến tranh gián điệp, gián điệp biệt kích đối với miền Bắc. Từ hai chuyên án đầu tiên mang bí số PY27 và BK63, lực lượng An ninh nhân dân đã đánh đuổi các toán biệt kích xâm nhập bằng đường biển vào các tỉnh duyên hải và xâm nhập qua biên giới Việt - Lào vào các vùng rừng núi phía Bắc, Tây Bắc; đấu tranh thắng lợi hàng chục chuyên án gián điệp do cơ quan đặc biệt Mỹ và một số quốc gia khác tổ chức. Đặc biệt, từ năm 1960 đến năm 1976, lực lượng An ninh nhân dân triển khai thắng lợi kế hoạch M1, M2, thu được hàng chục ngàn tin quý giá phục vụ sự nghiệp kháng chiến chống Mỹ của Nhân dân ta; ngăn chặn, làm thất bại chiêu bài tuyên truyền “Chúa đã vào Nam” để cường bức, dụ dỗ đồng bào Công giáo ở miền Bắc di cư vào miền Nam của Mỹ – Diệm. Những chiến công trên mặt trận đấu tranh phòng chống phản cách mạng cùng với kết quả trên lĩnh vực đấu tranh chống tham ô, lãng phí, bảo vệ tài sản xã hội chủ nghĩa; đấu tranh chống chiến tranh tâm lý, nâng cao giác ngộ chính trị, tinh thần yêu nước, ý thức cảnh giác cách mạng của quần chúng nhân dân đã góp phần tích cực vào nhiệm vụ xây dựng và củng cố vững chắc miền Bắc xã hội chủ nghĩa, xứng đáng là hậu phương lớn của tiền tuyến lớn miền Nam. | Ở miền Nam, từ trong lửa, máu và sự đàn áp dã man của kẻ thù, lực lượng An ninh miền Nam ra đời, từng bước trưởng thành, là lực lượng nòng cốt của các cấp ủy đảng. Được An ninh miền Bắc chi viện kịp thời về đội ngũ cán bộ cốt cán, về phương tiện hoạt động và nghiệp vụ đánh địch, An ninh miền Nam từ Trung ương Cục đến cơ sở không ngừng phát triển, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ bảo vệ căn cứ địa, bảo vệ các đồng chí lãnh đạo và cơ quan

đầu não kháng chiến; tổ chức đánh địch mọi mặt, không chỉ tiêu hao sinh lực địch mà quan trọng hơn là đã khích lệ quần chúng nhân dân đứng lên đấu tranh phá chính quyền cơ sở địch; là những đòn chính trị quan trọng làm cho các đối tượng tay sai chỉ điểm, ác ôn khét tiếng, gián điệp, thám báo hoang mang, lo sợ, suy giảm ý chí chống phá cách mạng.

Quán triệt quan điểm xây dựng “căn cứ lòng dân”, cán bộ, chiến sĩ lực lượng An ninh nhân dân đã thực hiện 3 cùng với Nhân dân (cùng ăn, cùng làm, cùng bàn công chuyện cách mạng), Nhân dân không chỉ đùm bọc, chở che mà còn là tai mắt và lực lượng giúp cán bộ, chiến sĩ lực lượng An ninh nhân dân triển khai công tác phòng chống phản cách mạng. Nhờ vậy, ở đằng sau lưng địch hoặc vùng tranh chấp, trải qua hàng trăm trận càn quét, đánh phá vô cùng ác liệt và mật độ hoạt động dày đặc của bọn biệt kích, thám báo, gián điệp, chỉ điểm nhưng chính quyền cơ sở vẫn không ngừng được củng cố hoặc lập đi, lập lại. Ở vùng địch kiểm soát, các cán bộ, chiến sĩ lực lượng An ninh nhân dân là lực lượng chủ công vận động đồng bào đứng lên phá ấp chiến lược, phá thế kìm kẹp, đi đến phá chính quyền cơ sở của địch, hoặc biến chính quyền của địch thành chính quyền “đêm ta ngày địch”. Đây là mặt hoạt động có ý nghĩa quan trọng và chiến lược, đánh thẳng vào âm mưu, mục đích các chiến lược chiến tranh của địch. Nhờ dựa vào dân, nắm chắc tình hình, không ngừng củng cố lực lượng nên đã giúp lực lượng An ninh nhân dân tổ chức thắng lợi nhiệm vụ trấn áp phản cách mạng; thu nhiều tin tức quan trọng, khám phá hàng trăm vụ án gián điệp, nội gián, đánh đuổi các toán thám báo, biệt kích; đưa đi cải tạo hàng chục ngàn đối tượng là tay sai chỉ điểm; tổ chức thành công các trận càn đồng, tập kích lớn nhỏ, mở rộng vùng giải phóng. Lực lượng An ninh miền Nam tổ chức hàng ngàn trận đánh táo bạo vào những mục tiêu kẻ địch không thể ngờ tới, gây tiếng vang lớn như: nổ mìn ở Tổng Nha cảnh sát, ném lựu đạn vào Hội trường công chức, diệt Nguyễn Văn Bông, Trần Văn Văn,... Những trận đánh táo bạo, những cuộc trừ diệt ác ôn ngay giữa ban ngày, tại nơi đông đúc diễn ra trên khắp chiến trường miền Nam, ở thành thị cũng như vùng nông thôn không chỉ khích lệ phong trào diệt ác mà đã đẩy các đối tượng ác ôn, tay sai gian ác vào tình thế lo sợ hoặc phải sống lưu vong. Song song với nhiệm vụ phòng chống phản cách mạng, lực lượng An ninh miền Nam còn cung cấp cho lực lượng vũ trang hàng ngàn tin tình báo về các chiến dịch bình định, các chiến dịch càn quét, giúp lực lượng vũ trang chủ động đối phó. Tin tức về trận càn “Đông Dương” vào căn cứ Tây Ninh, trận càn Junction City, chiến dịch Lam Sơn 719 (Đường 9 Nam Lào), chiến dịch “nhỏ cỏ U Minh”,... đã góp phần giúp lực lượng vũ trang ta giành thắng lợi to lớn và giảm thiểu thương vong. Trong các cuộc tổng tiến công và nổi dậy, hàng chục ngàn cán bộ, chiến sĩ lực lượng An ninh nhân dân cùng với cơ sở chiến đấu can trường, lập được những chiến

công đặc biệt xuất sắc, hàng trăm chiến sỹ an ninh Khu 9 anh dũng hy sinh trong cuộc tổng tiến công và nổi dậy Mậu Thân năm 1968. Tiểu đội An ninh vũ trang T4 ròng rã chiến đấu 3 ngày tại Chợ Thiếc để chặn đánh, tìm chân lực lượng địch đông gấp trăm lần (diệt 50 tên, bắn cháy 10 xe trong đó có 5 xe bọc thép); toàn bộ 12 đồng chí đã hy sinh oanh liệt để bảo vệ tuyệt đối an toàn Bộ Chỉ huy tiền phương 2... là những tấm gương ngời sáng không chỉ của lực lượng An ninh miền Nam trung dũng kiên cường mà còn là biểu tượng sinh động của chủ nghĩa anh hùng cách mạng Việt Nam, Đảng và Nhà nước đã phong tặng đơn vị danh hiệu “Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân”.

Trong suốt những năm chống Mỹ, trong những hoàn cảnh hết sức ngặt nghèo trước đối phương mạnh hơn ta nhiều lần nhưng lực lượng An ninh miền Nam không chỉ đánh thắng lịch mà còn khẳng định tài trí của CAND Việt Nam. Từ năm 1961 đến năm 1975, Mỹ tập trung mọi cố gắng, lần lượt triển khai 3 kế hoạch tình báo quy mô lớn và mang tầm chiến lược là “Kế hoạch tình báo đại chúng”, “Kế hoạch P86”, “Kế hoạch Phượng Hoàng” và kỳ vọng mở đường, hỗ trợ cho chiến tranh xâm lược, nhưng cuối cùng đều thất bại thảm hại. Hơn 20 năm trường đấu mưu, đấu trí, đấu pháp, đấu lực trên mặt trận bí mật trong hoàn cảnh chiến tranh ác liệt, các thế hệ cán bộ, chiến sỹ lực lượng An ninh nhân dân thời kỳ chống Mỹ cứu nước chiến đấu trên chiến trường miền Bắc hay trên chiến trường miền Nam đều tỏ rõ phẩm chất cách mạng trong sáng, sẵn sàng xả thân vì Tổ quốc, vì Nhân dân, vượt qua hoàn cảnh khó khăn, quyết chiến đấu và chiến thắng kẻ thù. Hàng ngàn đồng chí đã nằm lại trên chiến trường và rất nhiều đồng chí còn đang mang trong mình di chứng, mất mát, hệ lụy từ chiến tranh.

3. Lực lượng An ninh nhân dân trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa (1975 đến nay)

Ngày 30/4/1975, chiến dịch Hồ Chí Minh toàn thắng, đất nước hòa bình, thống nhất, cả nước đi lên chủ nghĩa xã hội. Nhiệm vụ quan trọng đặt ra cho toàn Đảng, toàn dân ta lúc này là phải nhanh chóng khắc phục hậu quả chiến tranh, khôi phục sản xuất, ổn định đời sống Nhân dân. Tuy đất nước đã hoà bình nhưng nhiệm vụ bảo vệ an ninh lại đặt ra những yêu cầu mới, thách thức mới cam go, phức tạp. Từ kinh nghiệm tiếp quản miền Bắc, nhằm chủ động triển khai nhiệm vụ đảm bảo an ninh quốc gia, Đảng đoàn Bộ Công an xác định chiến trường chính của lực lượng An ninh nhân dân giai đoạn này là ở các tỉnh phía Nam nên ngay trong tổng tiến công và nổi dậy, Bộ đã khẩn trương điều động lực lượng lớn cán bộ cốt cán ở Bộ và địa phương, sinh viên an ninh khoá vào các tỉnh phía Nam cùng với lực lượng tại chỗ triển khai những công tác cấp bách, chiến lược, như: Thu gom hồ sơ của địch; tổ chức cho các đối tượng an

ninh trình diện, học tập cải tạo, phân loại số đối tượng nguy hiểm; truy quét các ổ nhóm vũ trang còn lẩn trốn trong rừng, trấn áp các tổ chức phản động là tàn dư của nguy quân, nguy quyền, manh động chống chính quyền; tổ chức thu gom vũ khí, vật liệu nổ; thu hồi sản phẩm văn hóa phản động, đòi truy... Được các cơ quan, đơn vị phối hợp, được quần chúng nhân dân hết lòng ủng hộ và hỗ trợ nên không đầy một năm, an ninh chính trị tại 17 tỉnh, thành phố phía Nam từng bước được ổn định, đời sống chính trị, xã hội của toàn dân theo thể chế mới bước đầu được thiết lập.

Những năm sau ngày miền Nam được giải phóng, tình hình kinh tế xã hội, tình hình an ninh chính trị của đất nước có nhiều diễn biến phức tạp: Nền kinh tế đình trệ, đời sống khó khăn, tội phạm hình sự phát triển, các nhóm phản động tiếp tục có cụm và manh động; FULRO phát triển mạnh ở các tỉnh khu V và Nam Trung Bộ với hàng ngàn tay súng, có bộ khung chính quyền rộng khắp... Trong bối cảnh ấy, các đối tượng phản động quốc tế cho là thời cơ lật đổ chính quyền dân chủ nhân dân đã đến, ráo riết tiến hành kiểu chiến tranh phá hoại nhiều mặt”. Một trong những hướng đánh chủ yếu là “trong nổi dậy, ngoài đánh vào” với thủ đoạn: Đưa gián điệp biệt kích, vũ khí, phương tiện về nước, móc nối với các tổ chức phản động, xây dựng mật cứ, từng bước bạo loạn cướp chính quyền. Tình hình an ninh chính trị của đất nước gặp muôn vàn thử thách và đã xuất hiện những nguy cơ cần phải giải quyết. Nhiệm vụ giữ vững an ninh chính trị, giúp Đảng và Nhà nước triển khai các chính sách kinh tế mới, đưa đất nước thoát khỏi tình trạng khủng hoảng là nhiệm vụ trên hết, trước hết và vô cùng cấp bách. Để đối phó có hiệu quả với tình hình đó, lực lượng an ninh các tỉnh phía Bắc triển khai đồng bộ các mặt công tác nghiệp vụ, tổ chức đấu tranh với các loại đối tượng; tham mưu với Đảng, Nhà nước củng cố vững chắc an ninh chính trị đối với các tỉnh phía Bắc; truy bắt hết các đối tượng gián điệp đánh ra Bắc trong kế hoạch hậu chiến; đảm bảo an ninh chính trị nội bộ; trấn áp các tổ chức phản động hiện hành; xây dựng kế hoạch đề phòng bạo loạn. Do chủ động thực hiện tốt các mặt công tác nên mặc dù tình hình an ninh chính trị diễn biến phức tạp, nhưng đều được kiểm tỏa, an ninh chính trị luôn được giữ vững.

Tại các tỉnh phía Nam, lực lượng An ninh nhân dân tham mưu với Đảng ra Chỉ thị số 04, ngày 02/02/1977 về giải quyết vấn đề FULRO, với quan điểm giáo dục, vận động FULRO trở về với cộng đồng; bố trí công việc và trọng dụng những người theo FULRO trở về; cải thiện đời sống đối với đồng bào các dân tộc; tổ chức đấu tranh, bắt bọn cầm đầu ngoan cố. Tổng kết 10 năm thực hiện Chỉ thị số 04 của Ban Bí thư, ta đã bóc gỡ 61.301 cơ sở FULRO trong buôn làng, kêu gọi 9.546 tên ngoài rừng về trình diện.

Năm 1986, Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VI quyết định đường lối đổi mới toàn diện, đưa đất nước tiếp tục đi lên chủ nghĩa xã hội trong bối cảnh tình hình thế giới diễn biến hết sức phức tạp; hệ thống các nước xã hội chủ nghĩa ở Đông Âu và Liên Xô lâm vào khủng hoảng trầm trọng. Từ năm 1981 đến năm 1989, lực lượng An ninh nhân dân phối hợp chặt chẽ với các lực lượng vũ trang và an ninh các nước trong khu vực đập tan hướng đánh chủ yếu của “kiêu chiến tranh phá hoại nhiều mặt”; xử lý các chuyên xâm nhập của các tổ chức tình báo, gián điệp và tổ chức phản động lưu vong do Võ Đại Tôn, Trần Văn Thanh, Lê Quốc Túy, Mai Văn Hạnh, Hoàng Cơ Minh, Trần Quang Độ cầm đầu; đón bắt các chuyên xâm nhập, trấn áp các tổ chức phản động trong nội địa gồm hàng chục ngàn đối tượng tham gia, bóc gỡ hàng chục đầu mối gián điệp (Chỉ tính riêng từ năm 1987 đến năm 1989, lực lượng An ninh nhân dân đã phối hợp với quân đội và Bộ đội Lào đập tan 3 cuộc “hành quân Đồng Tiến” của Hoàng Cơ Minh và Trần Quang Độ, bắt và diệt 269 tên). Những chiến công đó vừa đáp ứng yêu cầu cấp bách, vừa mang tầm chiến lược, góp phần giữ vững ổn định an ninh chính trị của đất nước trong bối cảnh thế giới diễn biến phức tạp, tạo tiền đề giúp Đảng, Nhà nước triển khai đường lối đổi mới và đối ngoại, đưa đất nước ra khỏi tình trạng khủng hoảng, thực hiện thắng lợi giai đoạn đầu của công cuộc đổi mới.

Từ đầu thập kỷ 90 của thế kỷ XX đến nay, các thế lực thù địch tập trung mũi nhọn tiến hành “Diễn biến hoà bình”, tấn công ta toàn diện trên mọi lĩnh vực hàng xóa bỏ Đảng Cộng sản, lật đổ chế độ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam. Một trong những hướng tấn công chủ yếu của chúng là tuyên truyền đa nguyên đa đảng, thành lập tổ chức chính trị đối lập, lợi dụng dân chủ, nhân quyền, lợi dụng các vấn đề nông thôn, nông dân, tôn giáo, dân tộc, biên giới, biển đảo; kích động biểu tình bạo loạn, khủng bố để can thiệp vào công việc nội bộ của ta. Bối cảnh quốc tế, khu vực diễn biến hết sức phức tạp, nhạy cảm và khó lường càng làm cho nhiệm vụ đảm bảo an ninh quốc gia nói chung, an ninh chính trị nói riêng nặng nề hơn; yêu cầu lực lượng An ninh nhân dân phải kiên định lập trường, tinh thông nghiệp vụ, nhạy bén chính trị, hội nhập quốc tế và không ngừng đổi mới các mặt hoạt động để đáp ứng yêu cầu đảm bảo an ninh quốc gia, phục vụ đắc lực đường lối kinh tế, chính trị, thúc đẩy quá trình hội nhập quốc tế sâu rộng. Lực lượng An ninh nhân dân đã chủ động, nhanh chóng xác định rõ “đối tượng”, “đối tác”; quán triệt quan điểm lấy phòng ngừa là cơ bản, chủ động phòng ngừa, chủ động tấn công địch; đổi mới tư duy và biện pháp công tác phù hợp với tình hình mới.

Trên lĩnh vực an ninh kinh tế, thông tin và truyền thông, đã tham mưu giúp Nhà nước, các cơ quan ban ngành kịp thời hoạch định chính sách cũng như đề ra các biện pháp quản lý kinh tế phù hợp với môi trường sản xuất kinh doanh

mới. Phối hợp chặt chẽ với các lực lượng chức năng, chủ động phòng ngừa kết hợp với khám phá hàng chục chuyên án điển hình về buôn lậu, tham nhũng, hoàn thuế VAT, trộm cướp viễn thông, làm và vận chuyển tiền giả, bóc gỡ các mạng lưới tội phạm xuyên quốc gia, phá vỡ mối liên kết các ổ, nhóm tội phạm mang tính quốc tế và nhiều vụ án kinh tế lớn, góp phần hạn chế thiệt hại cho Nhà nước hàng ngàn tỉ đồng. Điển hình là các vụ án: Nguyễn Đức Tâm sử dụng công nghệ cao để trộm cắp cước viễn thông, TAMEXCO, Tân Trường Sanh... đưa các đối tượng ra xét xử, đồng thời tuyên truyền để răn đe giáo dục. Trên lĩnh vực văn hoá tư tưởng, an ninh nông thôn, tôn giáo, dân tộc, nhất là ở các địa bàn Tây Bắc, Tây Nguyên, Tây Nam Bộ, lực lượng An ninh nhân dân đã tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục giúp Nhân dân, nhất là vùng sâu, vùng xa nâng cao hiểu biết chính trị, cảnh giác đề phòng với thủ đoạn hoạt động tinh vi của các thế lực thù địch; tập trung công tác nắm tình hình, kịp thời tham mưu giải quyết thành công các điểm nóng, các vụ tranh chấp, khiếu kiện, như: Bạo loạn ở Tây Nguyên (năm 2001, 2004), Mường Nhé (Điện Biên) năm 2011, Hà Tĩnh năm 2016, Bình Thuận năm 2018, Đồng Tâm (Hà Nội năm 2020...), góp phần ổn định tình hình chính trị, xã hội. Một số đối tượng bất mãn, quá khích, lợi dụng dân chủ, nhân quyền, tôn giáo và dân tộc, cố tình đi ngược lại quyền lợi của quốc gia dân tộc như Nguyễn Hộ, Lê Quang Liêm, Nguyễn Văn Lý, Cù Huy Hà Vũ, Phạm Chí Dũng... bị nghiêm trị, vừa giúp cho đồng chí, đồng bào thêm cảnh giác, vừa khẳng định luật pháp của Việt Nam không chỉ nghiêm minh mà còn tạo cơ hội để họ phục thiện.

Trên lĩnh vực chống xâm nhập, lực lượng An ninh nhân dân tập trung triển khai các biện pháp nghiệp vụ, chủ động nắm tình hình, do đó, đã đẩy lùi, vô hiệu hoá và đập tan hoạt động xâm nhập của địch; kiểm toả, vô hiệu hoá các chiến dịch phá hoại tư tưởng; ngăn chặn kịp thời hoạt động của các tổ chức chính trị đối lập, các thế lực thù địch, chống đối trong và ngoài nước. Đã khám phá hàng chục chuyên án lớn (LH90, P255, HC96, SB36, HM26...); trục xuất các đối tượng lợi dụng mở cửa hợp tác quốc tế vào nước ta để phá hoại tư tưởng và hoạt động gián điệp (Miriam, Manoli, Đàm Văn Toại,...); ngăn chặn và đập tan hàng chục chiến dịch gây nổ, gây bạo loạn, thành lập các tổ chức chính trị đối lập mang tên “Chiến dịch Đông Xuân”, “Chiến dịch Hoa Lan”, “Chiến dịch Hoa Phượng”, “Chiến dịch Hoà Bình”,... của các tổ chức phản động lưu vong danh xưng “Liên đảng cách mạng Việt Nam” do Hoàng Việt Cương cầm đầu; “Đảng nhân dân thành động” do Nguyễn Sỹ Bình cầm đầu; “Chính phủ Việt Nam tự do” do Nguyễn Hữu Chánh cầm đầu; tổ chức “Việt Tân”...; tác động, vô hiệu hoá và đẩy lùi hàng chục chiến dịch gây nổ khác khi các đối tượng đang trong quá trình chuẩn bị.

Trên lĩnh vực đấu tranh phòng, chống tội phạm, đã phát hiện, xử lý hàng trăm vụ vận chuyển vũ khí, chất nổ, tài liệu, vật phẩm phản động, hàng cấm vào Việt Nam. Từ năm 2010 đến 2012, đã kiểm tra, phối hợp với các đơn vị khám phá, bắt giữ, trục xuất 427 đối tượng tội phạm xuyên quốc gia là người nước ngoài sử dụng công nghệ cao tấn công các ngân hàng và tài khoản của công dân; đầu năm 2012, phát hiện, bắt giữ liên tiếp 10 vụ vận chuyển ma túy số lượng lớn vào Việt Nam vận chuyển qua Nội Bài và Tân Sơn Nhất, chặn đứng đường dây buôn bán, vận chuyển ma túy quốc tế qua đường hàng không.

Dưới ánh sáng đường lối đối ngoại của Đảng, trong cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc, lực lượng An ninh nhân dân đã xây dựng và phát triển quan hệ hợp tác quốc tế với nhiều nước và tổ chức quốc tế (trao đổi tin tức, kinh nghiệm, chuyên gia tiến bộ kỹ thuật, hợp tác đào tạo nghiệp vụ) trong cuộc đấu tranh chống ngoại xâm, giành độc lập dân tộc, xây dựng đất nước. Trong đấu tranh phòng, chống xuất nhập cảnh trái phép, quản lý di cư, đã phối hợp với các nước thực hiện chính sách nhập cảnh và cư trú, góp phần ổn định cộng đồng người

Việt Nam ở nước ngoài; bảo đảm an ninh, trật tự trong nước, nhất là ở các tỉnh, thành phố phía Nam. Thực hiện đổi mới mạnh mẽ cải cách thủ tục hành chính thông thoáng, thuận tiện, rút ngắn thời gian giải quyết, với phương châm “Ba giảm” (giảm thời gian, giảm thủ tục, giảm chi phí); tạo điều kiện tối đa cho người nước ngoài vào Việt Nam đầu tư, du lịch. Tham mưu xây dựng, triển khai nhiều kế hoạch bảo đảm an ninh, an toàn các sự kiện chính trị quan trọng của Đảng, Nhà nước, hội nghị quốc tế diễn ra tại Việt Nam (bảo vệ Hội nghị cấp cao GMS 6, CLV 10, WEF ASEAN 18, đặc biệt là kế hoạch đảm bảo an ninh Hội nghị Thượng đỉnh Mỹ - Triều lần 2 tại Việt Nam, Đại hội Đảng...), góp phần nâng cao vị thế, tiềm lực an ninh, đối ngoại của Việt Nam trên trường quốc tế.

75 năm vừa chiến đấu, vừa xây dựng và phát triển, mặc dù trải qua các giai đoạn lịch sử với tổ chức, bộ máy, tên gọi khác nhau, tuy nhiên chức năng, nhiệm vụ của lực lượng An ninh nhân dân không thay đổi. Lực lượng An ninh nhân dân đã khẳng định vai trò nòng cốt, xung kích trên mặt trận bảo vệ an ninh, trật tự, chủ động tham mưu với Đảng, Nhà nước những chủ trương, quyết sách có ý nghĩa chiến lược về bảo vệ an ninh quốc gia; phục vụ đắc lực sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước.

4. Những truyền thống và phần thưởng cao quý của Đảng, Nhà nước tặng các tập thể, cá nhân lực lượng An ninh nhân dân

Trải qua quá trình đấu tranh cách mạng đầy gian khổ, hy sinh, lực lượng An ninh nhân dân vừa chiến đấu, xây dựng và từng bước trưởng thành, làm nên những chiến công rất đáng tự hào, khẳng định truyền thống tốt đẹp của lực

lượng An ninh nhân dân: Tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, với Nhà nước và Nhân dân; suốt đời phấn đấu, hy sinh vì độc lập, tự do, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ, vì An ninh Tổ quốc; vì Nhân dân phục vụ, dựa vào Nhân dân để công tác và chiến đấu thắng lợi; có bản lĩnh chính trị vững vàng, mưu trí, dũng cảm trong đấu tranh chống tội phạm, giữ gìn an ninh, trật tự, tận tụy trong công tác, đoàn kết, thống nhất, dân chủ, kỷ luật nghiêm minh, chủ động phối hợp chặt chẽ với các cấp, các ngành, các lực lượng, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ; không ngừng học tập nâng cao trình độ chính trị, nghiệp vụ, năng lực công tác; tiếp thu, vận dụng sáng tạo, hiệu quả thành tựu khoa học, kỹ thuật và công nghệ phục vụ công tác, chiến đấu; nêu cao tinh thần đoàn kết quốc tế.

Ghi nhận những thành tích xuất sắc của lực lượng An ninh nhân dân trong sự nghiệp bảo vệ an ninh, trật tự, Đảng, Nhà nước đã tặng thưởng nhiều danh hiệu, phần thưởng cao quý ghi cho các tập thể, cá nhân thuộc lực lượng An ninh nhân dân, như: (1) Huân chương Sao vàng tặng Lực lượng An ninh nhân dân (1995), Tổng cục An ninh (tặng thưởng lần thứ hai, năm 2006), Lực lượng Bảo vệ Chính trị (2008), Học viện An ninh nhân dân (2011)...; (2) Huân chương Hồ Chí Minh tặng Tổng cục An ninh I (2011), Tổng cục An ninh II (2011), Lực lượng An ninh điều tra (2011), Lực lượng Kỹ thuật nghiệp vụ (2009, 2020)...

Ngày nay, toàn cầu hóa, hội nhập kinh tế quốc tế đang là đòi hỏi khách quan, tạo ra thời cơ, vận hội mới trong xu hướng phát triển, song cũng đặt ra không ít khó khăn, thách thức đối với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, nhất là trước tác động của cuộc cách mạng khoa học công nghệ 4.0, những vấn đề an ninh phi truyền thống. CAND nói chung, lực lượng An ninh nhân dân nói riêng phải luôn quán triệt sâu sắc đường lối, chủ trương của Đảng, Nhà nước “Kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc; bảo vệ Đảng, Nhà nước, Nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa, Giữ vững an ninh chính trị, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội, an ninh con người, an ninh kinh tế... đẩy mạnh đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu và hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, phản động và cơ hội chính trị”, “Giữ vững độc lập, tự chủ, tiếp tục nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động đối ngoại, hội nhập quốc tế; tăng cường tiềm lực quốc phòng, an ninh, xây dựng Quân đội nhân dân, CAND cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại... giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước” (Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng, tập 1, NXB Chính trị quốc gia Sự thật, 2021); tiếp tục phát huy truyền thống vẻ vang 75 năm qua, cùng toàn Đảng, toàn dân, toàn quân thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng, phục vụ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Lực lượng An ninh nhân dân mãi mãi biết ơn Đảng, Nhà nước đã chăm lo, rèn luyện, biết ơn đồng chí, đồng bào đã giúp đỡ, hỗ trợ và phối hợp, mong tiếp tục nhận được sự đùm bọc, cộng tác của đồng chí, đồng bào, giúp lực lượng An ninh nhân dân hoàn thành xuất sắc sứ mệnh cao cả được Đảng, Nhà nước và Nhân dân tin cậy giao phó./.